

Jeugd dictee Rijssen-Holten

29 november 2018

Hinkelen

1. “Je moest gewoon luisteren,” vertelde mijn oma vroeger als ze het over haar schooltijd had. Geen **groepsdiscussies**, er was geen ruimte om te **debatteren** en je mening te geven. Kinderen die **linkshandig** waren, vond men bijvoorbeeld lastig. Met een touw **bond** de docent de **linkerarm** van zo'n leerling vast. Probleem **opgelost** en gewoon rechts schrijven.
2. **Onlinegamen** was nog ver weg. Kinderen pasten **van jongs af aan** hun **vrijtijdsbesteding** aan aan de seizoenen. Op een winterse dag bonden ze na schooltijd hun **glijzers** onder voor een rondje over de Regge. Hinkelen kon je in bijna alle seizoenen en in de zomer speelden ze tot **'s avonds** laat buiten. Dat kon zo'n 775 jaar geleden overigens tot halftien. Want dan werd de avondklok **geluid** en dat betekende dat de **stadspoorten** werden gesloten. Deze **traditie houdt** men trouwens nog steeds hoog. Luister maar eens, vanavond om halftien.
3. Er is veel **veranderd**. Van **recycling** had men in de generaties voor ons bijvoorbeeld nog weinig **gehoord**. Het was niet **interessant** waar het snoeppapiertje dat je **weggooid**, bleef. **Vooruitdenken**? Dat was nog niet aan de orde. De vuilcontainers werden toch wel **tweewekelijks** keurig **geleegd**. Op school hoorde je niets over duurzaam opgewekte **elektriciteit**. En het **krijtje** van de leraar was niet altijd voldoende om ingewikkelde zaken als **bacteriën** uit te leggen.
4. De middelen van de onderwijzers waren dus beperkt. Je kunt je voorstellen dat dit tot **hilarische taferelen** kon **leiden**. Want hoe zouden onze opa's en oma's een spreekbeurt hebben kunnen houden over **chimpansees**, **fazanten** of de **cliniclowns**? Powerpoint- of prezipresentaties bestonden niet. Geen **digibord**, maar – in het gunstigste geval – wazig gekopieerde **stencils**. Ze zochten plaatjes in een papieren **encyclopedie** en hadden nog nooit van **youtuben** gehoord. En een **onlinequiz** met een **gedownload** app op je **smartphone** was al helemaal ondenkbaar.

5. Nu kennen we volledig **energieneutrale** schoolgebouwen en weten we – dankzij digitale leermethodes – alles over **virussen**. We denken wel drie keer na voor we een **sinaasappel** of een klodder **mayonaise** in de bosjes gooien, toch? We smelten **petflessen** om tot o.a. **fleecetruien**. Autobanden krijgen een tweede leven als **schoenzolen**. Hoe onze afvalberg er 775 jaar geleden uitzag? Daarover kunnen we alleen maar **fantaseren**. Feit is wel dat **elektra** en **plastic** niet bestonden en men nog nooit van patat of **frituurvet** had gehoord. Je hoeft geen **professor** te zijn om je in te denken dat de stank in onze stadskern toen **gigantisch** was. Want pas eeuwen later kwam er een **rioleringsstelsel**, toezicht op de **hygiëne** en ging men afval centraal inzamelen om **epidemieën** te voorkomen.
6. Mijn oma zou vast haar hoofd schudden over al dat digitale geweld en de **interactieve** schoolpleinen. En zich afvragen: “Maar waar moest je dan hinkelen?”